

एनौ” “अलकोषु चमरेषु चूर्णं प्रतिनिधीकृतः” इति च रघुः ।
 ‘अङ्गलिप्रकुङ्कमे’ च । लिपिकादित्वात् कापि नेत्त्वम् । अ-
 लका । अष्टवर्षावधिदशवर्षपर्यन्तवयस्कायां शक्यायां ४ कुवे
 रपर्यायं स्त्री । साच पुरी मेरुशिखरोपरिस्थेति अग्नि-
 लोकशब्दे दर्शितम् । तस्याः स्वरूपसुम् “सभा वैश्रवणी
 राजन् । शतयोजनमायता । विस्तीर्णसप्ततिश्चैव योज-
 नानि सितप्रभा । तपसा निर्जिता राजन् ! स्वयं वैश्रवणेन
 सा । शशिप्रभा प्रावरणा कैलासशिखरोपमा । गुह्य
 कैरह्यमाना सा खे विषक्तेव शोभते । दिव्या हेममयै-
 रुच्चैः प्रासादैरुपशोभिता । महारत्नवती चित्ता दिव्यगन्धा
 मनोरमा । सिताभ्रशिखराकारा प्लवमानेव दृश्यते ।
 दिव्या हेममयैरङ्गैर्विद्युद्भिर्विचित्रिता । तस्यां वैश्रवणो
 राजा विचित्राभरणाभ्वरः । स्त्रीसहस्रैस्ततः श्रीमनास्ते
 ज्वलितकुण्डलः । दिवाकरनिभे पुण्ये दिव्यास्तरणसं-
 दृते । दिव्यपादोपधाने च निषण्णः परमासने । मन्दाराणां
 मुदाराणां वनानि परिलोडयन् । सौगन्धिकवनानाञ्च
 गन्धं गन्धवहो वहन् । नलिन्यां शालकाख्याया
 नन्दनस्य वनस्य च । शीतोद्दयसंज्ञादी वायुसमप-
 सेवते” भा० स० प० । गन्धवतीं नाम वायुपुरीं वसू-
 यित्वा काशी० ख० “ततः परं कुबेरस्य श्रीमत्येषालका
 पुरीत्युक्तम् । “अलकामतिवाहैव” कुमा० ।

अलकनन्दा स्त्री अलति पर्याप्नोति कुन् अलका नन्दयतीति
 अच् नन्दा कर्म० । १ गङ्गायाम् । “विष्णुपदो विष्णु-
 पदात् पतिता मेरौ चतुर्धांश्चात् । विष्कम्भा-
 चलस्तसरः सङ्गता गता वियता । सीताख्या भद्राश्च
 सालकनन्दा च भारतं वर्षम्” सि० शि० । “तथैवालक-
 नन्दा दक्षिणेन ब्रह्मवदनाद्वहूनि गिरिकूटानि अतिक्रम्य
 हेमकूटहिमकूटान्यतिरभसरंहसा लुठन्ती भारतमभि वर्षं
 दक्षिणस्यां दिशि लवणजलधिमभिप्रविशति” भा० ५ स्क० ।
 अलकैर्नन्दति अच् । २ कन्यायाम् । सा हि अलकैस्तुष्यति ।

अलकप्रभा स्त्री अलका पर्याप्ता प्रभा यस्याः । कुबेरपर्या-
 मलकाख्ययाम् । [(पियासाल) पीतसालवृक्षे ।

अलकप्रिय पु० अलकान् प्रीणाति चिक्कणीकरोति प्री-क ।

अलकाधिप पु० अलकाया अधिपः ईत० । कुबेरे । अल-
 केवरादयोऽप्यत्र । “अत्यजीवदमराजकेवरो” रघुः ।

अलक्त पु० न रङ्गोऽस्मात् ५ व० रस्य लत्वम् । १ लाचारसे,
 स्वार्थे क्तम् । अलक्तकोऽप्यत्र २ तद्धेतौ लाक्षायाञ्च ।

“अलक्ताकाङ्क्षां पदवीं ततान” कुमा० रघुश्च । “चिरोज्झि-

तालक्तकपाटलेन” कुमा० गोरचनलक्तककुङ्कुमेनेति” तन्त्रम् ।

अलक्षणा न० लक्षणमनुमापकं सुचिह्नं न० त० । १ अननुमा-
 पके, सुचिह्नाभिन्ने २ दुर्लक्षणे च । लक्षणञ्च इतरभेदानु-
 मापकं लिङ्गम् यथा पृथिव्यागन्धवत्त्वम् जलस्य स्नेह-
 वत्त्वम् । शुभसूचकं चिह्नविशेषञ्च लक्षणं तच्च लक्षणशब्दे
 वक्ष्यते । तदुभयभिन्नमलक्षणम् “आचाराङ्गनमन्त्र्यमाचा-
 रोहन्त्यलक्षणम्” मनुः । नास्ति लक्षणं अनुमापकोऽव्यभि-
 चारिहेतुः अशुभसूचकहेतुश्च यस्य । २ तद्वति लि० “आसी-
 दिदं तमोभूतमप्रज्ञातमलक्षणम्” मनुः । “क्षेत्रावहा
 भर्तुरलक्षणाहम्” रघुः । “अलक्षणा भवन्ति यद्वै नास्ति
 तदलक्षणमसन्तम्” शत० ब्रा० । “निर्द्धृतीः कृष्णास्तुष-
 पकास्तिष्ठोऽलक्षणाः” कात्या० १७, २४, २३ ।

अलक्षित लि० लक्ष-क्त न० त० । १ अज्ञाते २ लक्षणेनानुमिते
 “अलक्षिताभ्युत्पन्नो नृपेण” रघुः “वपुर्विरूपाक्ष
 मलक्षिता जनिः काव्य० प्र० । २ अज्ञातचिह्ने च । “दक्षिणेन
 द्वारं सोमक्रयणी तिष्ठत्यलक्षिता व्यङ्गा” कात्या० ।
 ७, ६, १४, “अलक्षिता अनङ्किता” कर्क० ।

अलक्ष्मी स्त्री विरोधार्थं नञ् त० । लक्ष्मीविरुद्धायां निर्वर्तौ
 “लालक्ष्मीति” ख्यातायाम् । “अलक्ष्मीः कालकक्षी च”
 पुरा० “अलक्ष्मीरपक्रामति” सुश्रुतः ।

अलक्ष्य लि० न लक्ष्यते लक्ष-कर्मणि यत् न० त० । १ अक्षये
 २ दुर्ज्ञेये । “वपुर्विरूपाक्षमलक्ष्यजन्मता” कुमा० । न लक्ष्या
 लक्षणया बोध्या । २ लक्षणाबोध्याभिन्ने “न वाच्यत्वादिकं
 तस्य” इत्यस्य व्याख्याने ‘आदिशब्दादलक्ष्यत्वादि’ सा० द० ।
 नास्ति लक्ष्यं व्याजोयस्य । ४ व्याजान्तर्ये लि० ।

अलगद् इ० लगति सृशति क्तिप् लग् अर्हयति अर्ह-अच्
 अल् स्रश्नं सन् अर्हो न भवति । १ निषम्यन्ते जलव्याले
 पृष्ठो० धत्वम् अलः पर्याप्तो गृह्णीति वा गृह्य-अच् वा ।
 अलगद् ईप्यत् । दर्वीकृगणनायां सुश्रुतः “महाशिरा
 अलगद् आशीविष” इति । २ जलायुकाभेदे स्त्री । “अथ
 जलायुका वक्ष्यन्ते । जलमासामायुरिति जलायुका जल-
 मासामोक इति जलौकसः । ता द्वादश तासां सविषाः
 षट् नावत्य एव निर्विषाः । तत्र सविषाः कृष्णा कर्कुरा
 अलगद् ईन्द्रायुधा सास्रिका गोचन्द्रा चेति । “रोमशा
 महापाश्यां कृष्णस्रस्त्रलगद् ई” इति च सुश्रु० ।

अलग्न लि० न लग्नः संसृष्टः । लग्नभिन्ने असंसृष्टे “अलग्न-
 मिव ह वै वाग्वदेत्यन्तनो न स्यात्” शत० ब्रा० “अलग्न-
 मिव वक्तव्यपदार्थेन महासंसृष्टम्” भा० । अलग्नमित्युपाठः ।